

اولین کسی که سلطه استعماری را معنا کرد+تصاویر

۳۱ تیر ۱۳۹۴ ساعت ۱۹:۱۹

رهبر انقلاب درباره جایگاه سیدجمال‌الدین اسدآبادی بیان داشتند: «سیدجمال را نمی‌شود با کس دیگری مقایسه کرد، در عالم مبارزات سیاسی، او اولین کسی است که سلطه استعماری را برای مردم مسلمان آن زمان معنا کرد...».

پنجم شوال سال ۱۳۱۴ هجری قمری در استانبول یکی از چهره‌های مشهور تقریب مذاهب اسلامی در گذشت، سیدجمال‌الدین اسدآبادی در سال ۱۲۱۷ شمسی در اسدآباد همدان متولد شد، از پنج سالگی به فراگیری دانش نزد پدر خود پرداخت و به خاطر استعداد و نبوغ خود با تفسیر قرآن آشنا شد. برای ادامه تحصیل به قزوین و سپس تهران مهاجرت کرد و سپس در ۱۲۲۸ عازم نجف اشرف شد و از محضر شیخ مرتضی انصاری و ملاحسینقلی در جزینی همدانی بهره برد، وی در ۱۲۳۲ بنا به دستور شیخ انصاری عازم هندوستان شد و ضمن آشنایی با علوم جدید سعی کرد تا مردم و خصوصاً مسلمانان را علیه استعمار انگلستان بسیج کند، اما به دلیل سلطه همه جانبه انگلیسی‌ها پس از یک سال و نیم آنجا را ترک و عازم عثمانی شد و چون با حسادت علمای درباری آنجا مواجه شد به مصر مهاجرت کرد.

جمال‌الدین اسدآبادی در مصر توانست یک نهضت فکری ضد استعماری و ضد انگلیسی را پایه‌گذاری کند و تشکیلاتی به نام انجمن مخفی را به وجود آورد، اما بر اثر فشار انگلستان مجبور به ترک مصر شد، حرکت سیدجمال توسط شاگردانش از جمله شیخ محمدعبده دنبال و در سال‌های بعد زمینه‌ساز قیام مردم مصر علیه استعمار انگلستان شد.

وی پس از ترک مصر، مدتی در هند اقامت کرد و سپس راهی اروپا شد، در پاریس با همکاری محمد عبده اقدام به انتشار روزنامه «عروه الوثقی» کرد و به پاسخگویی به «ارنست رنان» که مقالاتی علیه اسلام در یکی از روزنامه‌های پاریس می‌نوشت، پرداخت.

سیدجمال بعدها به دعوت ناصرالدین شاه به ایران آمد و گمان می‌کرد که می‌تواند با نزدیکی به شاه، اندیشه‌های اصلاح طلبانه خود را به اجرا بگذارد، اما چون ماهیت و طبع شاهانه با هیچ اصلاحی موافق نبود و سید نیز، شاه را آشکارا عامل بدبختی مردم معرفی می‌کرد، از ایران اخراج شد.

وی وقتی برای دومین بار به ایران آمد، به آستانه حضرت عبدالعظیم (ح) در شهرری تبعید شد و در آنجا علیرغم کنترل مأموران مردم را به قیام علیه بیدادگری شاه تشویق می‌کرد، بنابراین ناصرالدین شاه دستور اخراج او را در حالی که به شدت بیمار

بود صادر کرد، سیدجمال پس از اخراج از ایران وارد بصره شد و با سیدعلی‌اکبر شیرازی نامه‌ای به آیت‌الله العظمی سیدحسین شیرازی می‌نویسد و به ظلم‌های فراوان شاه به مردم ایران اشاره می‌کند.

حضور سیدجمال‌الدین اسدآبادی طی سال‌های ۱۲۷۰-۷۱ در عراق تاثیر بسزایی در حیات فکری، سیاسی و اسلامی شهرهای شیعه‌نشین و گسترش تبلیغ و دعوت در جامعه اسلامی گذاشت، به طوری که همگان او را به عنوان رهبر حرکت «تجدید در اسلام» می‌شناختند.

سیدجمال اواخر عمر خود را در عثمانی سپری کرد و غیر مستقیم تحت نظر سلطان عبدالحمید امپراطور عثمانی قرار داشت، وقتی خبر قتل ناصرالدین شاه توسط میرزا رضا کرمانی از شاگردان سیدجمال، به استانبول رسید، سلطان عبدالحمید به هراس افتاد و دستور قتل سید جمال را داد و سرانجام در ۱۹ اسفند ۱۲۷۵ برابر با ۹ مارس ۱۸۹۷ او را مسموم ساختند و جنازه او را در قبرستان مشایخ اسلامبول به خاک سپردند تا اینکه در سال ۱۳۲۴ فیض محمدخان سفیر وقت دولت افغانستان در آنکارا موافقت دولت ترکیه را برای نبش قبر سید به دست آورد و بقایای جسد سیدجمال‌الدین اسدآبادی را در تابوتی به کابل انتقال دادند.

رهبر انقلاب حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در مصاحبه‌ای که با روزنامه کیهان در سی‌ام خرداد سال ۱۳۶۰ داشتند، درباره جایگاه سیدجمال‌الدین اسدآبادی بیان داشتند: «سیدجمال را نمی‌شود با کس دیگری مقایسه کرد، در عالم مبارزات سیاسی، او اولین کسی است که سلطه استعماری را برای مردم مسلمان آن زمان معنا کرد، قبل از سیدجمال چیزی به نام سلطه استعماری برای مردم مسلمان حتی شناخته شده نبود، او کسی بود که در ایران، در مصر، در ترکیه، در هند، در اروپا کلاً در خاورمیانه در آسیا و در آفریقا سلطه سیاسی مغرب زمین را مطرح و معنا کرد، مبارزات سیاسی سیدجمال چیزی است که قابل مقایسه با هیچ یک از مبارزات سیاسی افرادی که حول و حوش کار سیدجمال حرکت کردند نیست».

به مناسبت سالروز وفات سیدجمال‌الدین اسدآبادی تصاویری از مزار وی در ادامه می‌آید:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

تختیج سب آزادی اسلام مشرق زمین در عهدش

سید جمال الدین افغانی

متولد: کنگر افغانستان در شعبان ۱۲۵۵ هـ ق

متوفی: در استانبول ۵ شوال ۱۳۱۴ هـ ق

تابوت وی از شیلد فرار یعنی انتقال داده شد

در دهم جدی ۱۳۲۳ هـ ق در اینجا دفن گردید

مبارک الحاج جان محمد سرنگاره خطاط محترم تهرانی

منبع: مرکز اسناد انقلاب اسلامی

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/31067/اولین-کسیه-سلطه-استعماری-اولین-کسیه-سلطه-استعماری>